

ULUSLARARASI SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

EKİM 2016
CİLT: 2 SAYI:3

JOURNAL OF INTERNATIONAL SPORT SCIENCES

OCTOBER 2016
VOLUME: 2 ISSUE: 3

www.sportresearches.com

2016

YAYIN KURULU

Editör

Dr. Meriç ERASLAN – Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Yazı işleri müdürü

Okt. Mesut HEKİM - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Sekreteryaya

Arş. Gör. Mehmet TOKGÖZ – Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Arş. Gör. Oğuz GÜRKAN – Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Öğr. Gör. Servet REYHAN – Siirt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Özlem YİĞİT - Hekim Spor Kulübü

Hakem Kurulu

Dr. Ahmet ŞAHİN - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Barbaros Serdar ERDOĞAN - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Demet HANÇER AYDEMİR – Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Dr. Elif BOZYİĞİT – Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Dr. Gizem SAYGILI – Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Dr. Gökhan ÇOBANOĞLU – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Gülay GÜNAY – Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Dr. Gülten HERGÜNER – Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Gül ÖZKAYA – Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Hande ŞAHİN – Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Hayri AYDOĞAN - Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Mehmet ŞAHİN – Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Meriç ERASLAN - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Metin SAYIN – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Nizami DURAN – Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi

Dr. Nurten DİNÇ – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Semra AKAR ŐAHİNGÖZ – Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Dr. Sırrı Cem DİNÇ – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Tonguç VARDAR: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Turan IŐIK – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Nurten DİNÇ – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Semra AKAR ŐAHİNGÖZ – Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Dr. Sırrı Cem DİNÇ – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Tahir KILIÇ – Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Dr. Turan IŐIK – Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

İÇİNDEKİLER

	Sayfalar
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sporda Cinsel İstismar Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi Yazar: Büşra CUNDUL	1-8
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Tercihlerinin İncelenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği) Yazar: Fatih KARATAŞ	9-11
Futbolda Kuvvet ve Dayanıklılığın Önemi Yazar: Mehmet TOKGÖZ	12-15
Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi (Isparta İli Örneği) Yazar: Nurgül ÖNDER	16-21
Okul Öncesi Dönemde Oyunların Ve Hareket Eğitiminin Motor Gelişim Üzerine Etkileri Yazar: Sabahat YİYİT	22-27

TABLE OF CONTENTS

	Pages
Examination of Views of Physical Education And Sport College Students About Sexual Abuse in Sports Author: Büşra CUNDUL	1-8
Examination of Leisure Time Preferences of Students of Faculty of Economics And Administrative Sciences (Mehmet Akif Ersoy University Example) Author: Fatih KARATAŞ	9-11
The Importance of Strength And Endurance in Football Author: Mehmet TOKGÖZ	12-15
Analysis of The Attitudes of The Anatolian High School Students Towards The Physical Education Course According To The Gender Variable (Example of Isparta Province) Author: Nurgül ÖNDER	16-21
The Effect of Game And Motion Education Motor Development in Pre-School Children Author: Sabahat YİYİT	22-27

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN SPORDA CİNSEL İSTİSMAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ¹

EXAMINATION OF VIEWS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT COLLEGE STUDENTS ABOUT SEXUAL ABUSE IN SPORTS

²Büşra CUNDUL*

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği Bölümü, Burdur, Türkiye
*mhekim@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Sporda cinsel istismar olayları sıklıkla karşılaşılan bir sorundur. Yapılan bu araştırmada beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin sporda cinsel istismarın nedenlerine ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel çalışma modelinden yararlanılmıştır. Araştırmaya Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi olan toplam 14 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan içerik çözümlemesi modelinden yararlanılmıştır. Katılımcıların sporda cinsel istismarın nedenlerine ilişkin görüşlerinin başında bireylerin ergenlik duygularını kontrol edememesi, cinsel istek arzuları doğrultusunda hareket etme, kişilerin ahlaki değerlerden yoksunluğu, çalışan personellerin eğitimsiz olması, erkeklerin çirkince düşüncesi, bayanların spor yaparken giydikleri kıyafetlerin çekici olması, soyunma odalarının yetersizliği, spor yapılan yerin mevkisi ve ortamı, antrenörlerin sporcuya olan yakınlığı ve tutumunun geldiği tespit edilmiştir. Bunun yanında katılımcıların sporda cinsel istismarın önüne geçilmesi için yapılması gerektiğini düşündükleri uygulamaların başında spor ortamındaki kişilere ahlaki değerlerin öğretilmesi, spor salonlarını kullanacak bireylere sözleşme yapılması ve ahlaki kurallara uyulması konusunda bilgiler verilmesi, sporda cinsel istismara yönelik yaptırımların artırılmasının geldiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında sporda cinsel istismarın en aza indirilmesi için gerekli yasal tedbirlerin alınması ve insanların spor ahlakı konusunda bilinçlendirilmeleri gerektiği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Spor, istismar, cinsel istismar

ABSTRACT

In sports, sexual abuse incidents are a frequent problem. In this study, it was aimed to investigate the reasons of sexual exploitation in sports and the suggestions for solutions in sports and high school students. Qualitative study model was used in the study. A total of 14 students were enrolled in the study, who were mehmet akif ersoy university physical education and sports high school students. The statistical analysis of the data obtained in the research was based on the content analysis model which is frequently used in qualitative researches. The attitudes of the participants on the reasons of sexual abuse in sport are not at the beginning of the view of the individuals not controlling their puberty feelings, acting in the direction of desire for sexual desire, the poverty of the moral values of the people, the lack of education of the working people, The location and the environment of the place, the closeness and the attitude of the antagonists to the athlete have been determined. In addition to this, it was determined that it is necessary to teach moral values to the people in sports, to give contracts to individuals who will use sports halls and to give information about compliance with moral rules, and to increase the sanctions for sexual exploitation in the beginning of applications where the participants think that they should be done in order to prevent spartan sexual exploitation. It can be said that it is necessary to take necessary legal precautions to reduce the sexual exploitation to the minimum in sport and to inform people about sports ethics in the light of obtained findings.

Keywords: Sports, abuse, sexual abuse

JEL CODE: L83

¹ Bu çalışma 4. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Cinsel istismar, yetişkinlerin çocuk ya da ergeni cinsel arzu ve gereksinimlerini karşılamak için güç kullanarak, tehdit ya da kandırma yolu ile kullanması olarak tanımlanmaktadır. Cinsel istismar; temas içermeyen cinsel istismarlar, cinsel dokunma, interfemoral ilişki, cinsel penetrasyon ve cinsel sömürü şekillerinde olabilir. Çocuklukta cinsel istismara maruz kalma sıklığı %10-40 olarak bildirilmektedir. Kızlarda erkeklere oranla 4 kat daha fazla görülmektedir. İstismarcılar genellikle erkektir, %5-15 suçlu ise kadındır. Kadınların istismarı genellikle erkek çocuğadır. Tanıdık birisi ya da bir yabancı tarafından aile dışı istismar, çocuk ve erişkin arası cinsel temas vakalarının %30-50'sidir. İstismarcılar için bazı kişilik özellikleri içe kapanık kişilik, pedofilik kişilik ve psikopatik kişiliktir (Aktepe, 2009). Yapılan araştırmalara göre, şiddet suçları içinde en hızlı artış gösteren suç türü cinsel suçlardır. İstatistiksel verilere göre kurbanların büyük bir bölümünün çocuk olduğu ve özellikle küçük yaşta çocuklar arasından seçildiği görülmektedir (Finkelhor, 1994). Türkiye'de yapılan bir çalışmada tüm çocukların temas içeren cinsel istismara maruz kaldığı ve tanımlanan istismar davranışlarından anal sürtünmenin erkek çocuklarda, dokunma-okşama ve öpmenin kız çocuklarında yüksek oranda saptandığı belirtilmektedir. Ayrıca yaş arttıkça çocukların birden çok istismar şekline maruz kaldığı, beden bütünlüğünün bozulduğu ve kız çocuklarında yaş arttıkça vaginal penetrasyon şeklindeki istismarın daha yüksek oranda olduğu bulunmuştur (Avcı ve Tahiroğlu, 2007). Bunun yanında yapılan çalışmalarda cinsel istismarın bireyde başta psikolojik olmak üzere birçok sağlık sorununa zemin hazırladığı rapor edilmiştir (Karakaya ve ark., 2006; Öztop ve Özel-Özcan, 2010; Demirci ve ark., 2008; Zoroğlu ve ark., 2001).

Cinsel istismar olaylarının sıklıkla yaşandığı alanlardan birisi de spordur. Spor ortamında cinsel istismar olayları sıklıkla ulusal basında karşımıza çıkmaktadır. Sporda cinsel istismarın önlenmesi için öncelikli olarak sporda cinsel istismara neden olan unsurların iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin sporda cinsel istismar hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında iki alt problem cümlesi oluşturulmuştur. Araştırmanın alt problem cümleleri aşağıda sunulmuştur;

1. Sporda cinsel istismarın nedenleri nelerdir?
2. Sporda cinsel istismarın önlenmesi için hangi önlemler alınmalıdır?

MATERYAL VE METOT

Yapılan bu çalışmada nitel çalışma modeli kullanılmıştır. Araştırmaya Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi olan toplam 14 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere 2 açık uçlu sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Ankette "Spor ortamında cinsel istismarın nedenleri nelerdir?" ve "Sporda cinsel istismarın önlenmesi için neler yapılabilir?" sorularına ilişkin öğrenci görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan içerik çözümlemesi modelinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada erkek katılımcıların araştırmanı alt problemleri olan sporda cinsel istismarın nedenlerine ve cinsel istismarın önlenmesine yönelik alınabilecek tedbirlere ilişkin görüşleri aşağıda sıralanmıştır.

K1: Sporda cinsel istismarın temel nedeni toplumun bilinçsiz, eğitimsiz ve ahlaki değerlerden yoksun olmasıdır.

K1: Sporda cinsel istismarın önlenmesine yönelik eğitim öğretim ve ahlaki değerler kişide tam oturmalı toplumsal olarak bu konuda daha bilinçli hale gelmek için eğitimler verilmelidir.

K2: Spor da antrenörlerin sporcusuna farklı düşünceler duygular beslemesi gereğinden fazla spor ahlakının olmamasıdır. Öğrencilerin daha iyi not alma kaygısı yaşadığı için kendilerinden ödün vermeleri ve eğitimcisine farklı şekilde yanaşmak istemesidir.

K2: Sporda cinsel istismarın önlenmesine yönelik konferanslar düzenlenmelidir. Cinsel istismar yaşayan bireyler bunun kendi suçu olmadığı bilmeli ve bunları cesaretli bir şekilde dile getirmeli ve kişiye gereken ceza verilmelidir.

K3: Spor yapan karşı cinsin daha çekici geldiği düşüncesi farklı branş dallarında erkeklerin bilinç altında çirkince düşüncelerin başlamasıdır.

K3: Sporda cinsel istismarın önlenmesi için öncelikle toplumdaki bu ahlaki değerlerin çözülmesi gerekir. Sporda cinsel istismarı önlemeyi çalışmak tek başına doğru olmaz algının tümünden önlenmesi bizi çözüme götürecektir.

K4: Sporda bireylerin gerektiği gibi giyinmemesi kadın üyelerin spor salonun da fazla olmasıdır. Sporcuya eğitim veren eğitimcilerin art niyet beslemeleridir.

K4: Cinsel istismarın önlenmesi için yaptırım ve cezalar uygulanmalıdır. Spor salonlarında spor yapan bireylere de bu formlar doldurulmalı gelecek olan bireyler bunu kabul ederek gelmelidir.

K5: Sporda eğitim veren kişilerin iyi bir eğitimden geçmemiş ve cinsiyet olarak fazla erkek birey olmalıdır. Gidilen spor salonlarında soyunma odalarının sayısının az olması ve bireylerin giyinirken hassasiyet göstermemeleridir.

K5: Cinsel istismarın önlenmesi iyi bir eğitimden geçmektedir. Aile olarak ve spor branşlarında olan bütün antrenörlerin bu konularda iyice bilinçlendirilmeli eğitimler düzenlenmelidir.

K6: Sporca cinsel istismar sporun verdiği fizik düzgünlüğü kendine güven ve enerji dâhilinde olması halinde bireylerde farklı duygular uyandırmasıdır. Sporda karşılıklı olarak sporcuların birbirine olan yakın mesafeli ilişkileri farklı istek ve arzuları ortaya çıkarır.

K6: Sporda cinsel istismarın önlenmesi için spor salonlarına gelen bireylerin davranışlarına dikkat edilmeli uygunsuz bir hareket olduğunda girişi engellenmelidir.

K7: Cinsel istismarda spor adına çalışan bütün bireylerin yetersizliği ve pedagojik eğitimin olmamasıdır. Eğitimcilerin kendi içlerinde bastırılmış duygular beslemeleri küçük yaşta olan bireylerin ergenlik duygularını kontrol edememesidir.

K7: Genç yaşta olan bireylerin bu konular hakkında bilinçlendirilmeli kendilerini koruma yolları öğretilmelidir. Spor alanlarına koridorlara soyunma odalarının bulunduğu koridorlara

kameralar yerleştirmek ve çalışan bütün personellere sempozyum eğitimler vererek bu yaşananların önünü kesmek eğer bu da başarılı olmuyorsa caydırıcı cezalar vermektir.

Araştırmada kadın katılımcıların araştırmanı alt problemleri olan sporda cinsel istismarın nedenlerine ve cinsel istismarın önlenmesine yönelik alınabilecek tedbirlere ilişkin görüşleri aşağıda sıralanmıştır.

K1:Sporda cinsel istismar bu konuda eğitim almamaları yanında eğitmenin öğrencilerine karşı fazla samimi davranmalarındır. Spor yapılan alanlarda gereğinden fazla zaman geçirmeleri ve olmaları, bununla birlikte bu konu hakkında merak ettiklerini kendileri yaşayarak görmek istemeleridir.

K1:Cinsel istismarın önlenmesi için öğrenciler ve ailelerde bu konu hakkında biliğlendirilmeli bireyin gelişim dönemlerine uygun ve kişiliklerine uygun bir şekilde eğitim vermelidirler.

K2:Sporcu antrenör yakınlığı spora uygun bir şekilde giyinememe sporcuların soyunma odalarında gereğinden fazla yalnız kalmaları ve yaşadığı olayları kimseye anlatamadıkları için karşılıklı çıkar ilişkilerini birbirlerine karşı kullanmak istemeleridir.

K2:Cinsel istismara yönelik okullarda spor salonların da ailelere çalışanlara seminerler dersler verilmelidir. Eğitimcilere ise bu konu hakkında özel dersler ve hatta bu konu hakkında belge almaları zorunlu tutulmalıdır.

K3:Yaşanılan olaylara insanların ses çıkaramaması kendini ifade etmekten korkmuş olmaları toplum baskısının ön planda olması ve bu durumdan dolayı kimseden yardım isteyememesidir.

K3:Yaşanılan cinsel istismar olaylarının yaşayanın bir suçu olmadığı bilincini insanlara verilmeli utanmamaları gerektiği anlatılmalıdır.

K4:Sporda erkeklerin daha çoğunluk olduğu için sporu farklı şekillerde kullanmak istemeleridir.

K4:Cinsel istismarla ilgili özellikle de kadın bireylerin cinsel obje olmadığını anlamalarını sağlayacak eğitimler düzenlenmelidir. Sporun farklı bir amaçmış gibi kullanan bireylere de gerekli cezalar verilmelidir.

K5:Ailerin bütün sorumluluğunu atarak çocuklarını eğiticiye emanet etmesi ve bununla oluşan güç dengesizliği kadın antrenör sayısının çalışılan yerlerde sayı olarak az olmasından dolayı oluşabilecek art niyetli davranışlar ortaya çıkar.

K5: Sporda cinsel istismarın önlenmesi konuyu hemen kapatmayıp konunun üzerinde durup ağır cezalar verilmelidir. Eğitimcilerin üzerinde durulmalı ki genç nesil onların elinden yetiştiği için dikkatli davranmaları ve eğitimleri tam olmalıdır ve cinsel istismar hakkında kurulan kuruluşlara önem verilmelidir.

K6:Cinsel istismarda eğitmenlerin bastırılmış duyguları spor yapan bayanlarda fizik düzgünlüğünün farklı şekilde anlaşılması ve bununla birlikte eğitimsiz antrenörlerin bu meslekle uğraşmalarındır.

K6:Cinsel istismar sadece sporun değil genel olarak bir problemdir ve bunun toplum olarak çözülmesi gerektiğini bu durumlarda gerekli yaptırım uygulanmalı en ağır cezalar uygulanmalıdır.

K7: Karşılıklı bireylerin cinsel istek ve arzuları bununla beraber bireyde psikolojik ve aile problemlerinin içinde bulunmuş olması cinselliğini ortaya koymak istemesinden kaynaklanan sorunlardır.

K7: Cinsel istismarda gerekli ağır cezalar verilmeli çalışan bireylere ise eğitimler verilmeli bunun yanında aksi bir davranış gözlemlenirse işine son verilmelidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Öneriler

Sporda cinsel istismarın nedenlerine ilişkin erkek katılımcıların görüşleri değerlendirildiği zaman; bireylerin ergenlik duygularını kontrol edemememe cinsel istek arzuları doğrultusunda hareket etme kişilerin ahlaki değerlerden yoksunluğu çalışan personellerin eğitimsiz bu işin içinde ve yeteri kadar eğitimlerinin tam olmayışı erkeklerin çirkince düşüncesi bayanların spor yaparken ki giydikleri kıyafetlerin çekici olması soyunma odalarının yetersizliği spor yapılan yerin mevkisi ortamı antrenörlerin sporcuya olan yakınlığı ve tutumu öğrencilerin not kaygısından dolayı öğretmenini cezbetmek istemesi antrenörlerin art niyetleri değerlendirilmiştir.

Sporda cinsel istismarın nedenlerine ilişkin kadın katılımcıların görüşleri değerlendirildiği zaman; bireylerin yeteri kadar eğitim almamış olmaları antrenör olan kişilerle gereksiz fazla yakınlaşma ve samimiyet bireyin olan olayları duyarak değil de yaşayarak öğrenmek istemesi kullanılan kıyafetlerin çekiciliği kişilerin yaşadıkları olayları sessizce saklamaları spor yapan bireylerin sayısının cinsiyet farkına bakıldığında erkeklerin daha fazla oluşu erkeklerin kadınları cinsel bir obje olarak görüyor olmaları bireyin aile ve psikolojik sorunları ailenin ise kendi çocuğunu bütünüyle antrenöre teslim etmesi değerlendirilmiştir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Öneriler

Sporda cinsel istismarın önlenmesine yönelik erkek katılımcıların görüşleri değerlendirildiği zaman; bireylere eğitim ve ahlaki değerler kazandırılmalı bu konularda konferanslar düzenlenmeli spor salonlarını kullanacak bireylere sözleşmeler düzenlenmeli uymadığı takdirde ilişkisi kesilmeli bireylere kendini koruma yolları hakkında bilgiler verilmeli ve ceza uygulanmalıdır.

Sporda cinsel istismarın önlenmesine yönelik kadın katılımcıların görüşleri değerlendirildiği zaman; aileler bilinçlendirilmeli bireyin gelişim dönemlerine ait eğitimler düzenlenmeli antrenörlere cinsel istismar hakkında belge zorunluluğu getirilmeli böyle olayları yaşayan bireyler utanmamalı susmamalı suçun onların olmadığını bilmelerini sağlamalı bu kurum ve kuruluşlara önem verilmeli toplumsal zihniyet değiştirilmeli ve cezalar uygulanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Aktepe, E. (2009). Çocukluk çağı cinsel istismarı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1, 95-119.
- Avcı, A., Tahiroğlu, A.Y. (2007). *Cinsel istismar*. Aysev A, Taner YI, editörler. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları. 1.Baskı. İstanbul: Golden Print.

- Demirci, Ş., Doğan, K. H., Erkol, Z., & Deniz, İ. (2008). Konya'da cinsel istismar yönünden muayenesi yapılan çocuk olguların değerlendirilmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine*, 5(2), 43-49.
- Finkelhor, D. (1994). The international epidemiology of child sexual abuse. *Child Abuse and Neglect*, 18, 409-417.
- Karakaya, I., Coşkun, A., Ağaoğlu, B., Şişmanlar, Ş. G., Öç, Ö. Y., Memik, N. Ç., & Biçer, Ü. (2006). Cinsel istismara maruz kaldığı bildirilen olguların ruhsal değerlendirme sonuçları. *The Bulletin of Legal Medicine*, 11(2), 53-58.
- Öztop, D. B., & Özel-Özcan, Ö. Cinsel istismar vak'alarının Sosyodemografik ve Klinik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *Yeni Sempoium*, 48(4).
- Zoroğlu, S. S., Tüzün, Ü., Şar, V., Öztürk, M., Kora, M. E., & Alyanak, B. (2001). Çocukluk dönemi istismar ve ihmalinin olası sonuçları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2(2), 69-78.

EXTENDED ABSTRACT

In this research, it was aimed to examine the opinions of physical education and sports college students about sporde sexual abuse. Qualitative study model was used in this study. A total of 14 students from Mehmet Akif Ersoy University School of Physical Education and Sports were included in the research. A questionnaire consisting of 2 open ended questions was applied to the students who participated in the research. In the questionnaire, student opinions on "What are the causes of sexual exploitation in sports" and "What can be done to prevent sexual abuse in sport?" Were evaluated. In the statistical analysis of the data obtained in the research, the content analysis model which is frequently used in qualitative researches was used.

Male students' views on sexual abuse in sports;

K1: The main reason for Sporda sexual exploitation is that the community is unconscious, uneducated, and deprived of moral values.

K1: Education and ethical values for the prevention of Sporda sexual abuse should be given to educate the person in order to become more fully aware of this situation.

K2: In sports, coaches have different mindsets for the athlete. Students do not want to compromise themselves and to approach their educator differently because they are worried about getting better grades.

K2: Sporda should organize conferences to prevent sexual abuse. Individuals who have experienced sexual abuse should know that it is not their own fault and must express them courageously and punish them with necessary punishment.

K3: It is the beginning of the thoughts of men in the different branches of thought that the opposite gender that makes sports is more attractive.

K3: To prevent Sporda sexual abuse, these moral values in society must be solved first. Sporda is not alone in trying to prevent sexual abuse, but total prevention of the problem will lead to resolution of us.

K4: The fact that the women in the Sporde do not get dressed properly is also a problem for the gym. Athletic training is an avalanche of trainers.

K4: Sanctions and penalties must be applied to prevent sexual exploitation. Individuals who play sports in sports halls must also fill in these forms and come to the sport.

K5: Sporda educators should not have passed a good education and have more male as a sex. The number of dressing rooms in the departing gyms is low and they are not sensitive to the wear of the individuals.

K5: Prevention of sexual abuse is well educated. All trainers who are in family and sports branches should be well educated in these issues.

K6: Physical abuse by sports sexual abuse stimulates different emotions in individuals if self-confidence and energy are involved. The Sporda reciprocally associates the athletes with each other in close proximity, revealing different desires and desires.

K6: Entry should be avoided when the Sporda is an improper movement that requires attention to the behavior of individuals who come to sports halls to prevent sexual exploitation.

K7: Inadequacy and lack of pedagogical education of all individuals who work in the name of sport for sexual abuse. The emotional feeding repressed in the educators themselves is the inability to control the adolescent feelings of young people.

K7: Young people should be taught how to protect themselves and to be informed about these issues. To place corridors in corridors where corridors are dressing rooms to sports areas, to place cameras in corridors and to give symposium trainings to all working personnel to cut these people in front, if this is not successful, to give deterrent punishment.

Female students' views on sexual abuse in sports;

K1: Sporda sexual abuse is not to be trained in this regard, but also to be very sincere towards the trainee's students. They want to spend a lot of time in the sports arena, and they want to see what they are curious about.

K1: In order to prevent sexual abuse, students and families should educate the individual who is informed about this subject in accordance with their developmental periods and in accordance with their personalities.

K2: Athlete coach closeness suits the spore appropriately in dressing rooms of non-dressing athletes, and wants to use mutual interest relations against each other because they can not tell anyone about events that they have experienced.

K2: Seminars and lessons should be given to the employees of the gymnasiums in the schools for sexual exploitation. Trainees should be obliged to take private lessons on this subject and even to get a certificate on this subject.

K3: People are afraid of expressing themselves because they can not make a voice to the events happening because public pressure is on the frontline and it is impossible for anyone to ask for help.

K3: It should be explained that the incidents of sexual abuse should not be embarrassing to people who are conscious that the living is not a crime.

K4: Because Sporda is the majority of men, they want to use the sport in different ways.

K4: Trainings on sexual abuse should be organized, especially to ensure that female individuals are not sexual objects. The punishment should also be given to those who use the sport as a different purpose.

K5: Abusive behaviors arise due to the fact that all the responsibility of the children is entrusted to the trainers and the power imbalance caused by this is due to the small number of female coaches in the working places.

K5: Prevention of sexual abuse in Sporda should not be closed immediately, but should be strictly punishment on the subject. Educators should be emphasized that the younger generation must be careful and trained to be careful because they are raised by them, and the institutions established about sexual abuse should be given importance.

K6: In the case of sexual abuse, it is the understanding of the physics uniformity of the ladies who sport the repressed feelings of the instructors, and the untrained coaches deal with this profession.

K6: Sexual abuse is not just a sport but a problem in general, and it must be solved as a society. In these cases, the most severe punishments must be applied.

K7: Problems arising from the desire to reveal the sexuality of mutual individuals whose sexual desire and desires together with psychological and family problems in the individual.

K7: Those who are given severe punishment for sexual abuse should be educated and should be stopped if an opposite behavior is observed.

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ (MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ) ¹

EXAMINATION OF LEISURE TIME PREFERENCES OF STUDENTS OF FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES (MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY EXAMPLE)

²Fatih KARATAŞ*

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Burdur, Türkiye

*mhekim@mehmetakif.edu.tr

ABSTRACT

In this research, it is aimed to examine the free time preferences of students of economics and administrative sciences. The study included 159 students from Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Economics and Administrative Sciences. The "Leisure Time Assessment Questionnaire" was used to determine the ways in which the students' leisure time was assessed. Frequency analysis was used in the SPSS 22.0 data analysis program in the analysis of the obtained data. During the free time of the students, it was determined that they participated in activities such as watching TV, watching video, going to cinema and theater, chatting with friends, going to coffee shop and cafeteria, taking care of hobbies and spending time on the internet. In conclusion, it can be said that the students of Faculty of Economics and Administrative Sciences evaluate their free time with activities that they are physically passive.

Keywords: Leisure time, university students, recreation

ÖZET

Yapılan bu araştırmada iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencisi olan 159 birey katılmıştır. Öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerinin belirlenmesinde "Serbest Zaman Değerlendirme Anketi" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 veri analiz programında Frekans analizinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin serbest zamanlarında genellikle TV, video izleme, sinema ve tiyatroya gitme, arkadaşları ile sohbet etme, kahvehane ve kafeteryaya gitme, hobileri ile ilgilenme ve internette vakit geçirme gibi etkinliklere katıldıkları tespit edilmiştir. Sonuç olarak, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin serbest zamanlarını bedensel açıdan pasif oldukları etkinlikler ile değerlendirdikleri söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Serbest zaman, üniversite öğrencileri, rekreasyon

JEL CODE: L83

INTRODUCTION

Free time can be defined as the period during which people are free to evaluate their own wishes, except for the efforts and actions they are obliged to carry on in their social structure and reach a higher level. Recreation includes various activities that they show in their free time, in order to get rid of the effects of boring, disciplined and monotonous work of daily life, to rest and to have a good time (Uzun & Altunkasa, 1991). Technological improvements have increased demand for recreational activities resulting in factors such as the increase in people's leisure time, the increase in education and income levels, and the prolongation of

¹ Yapılan bu araştırma 4. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi'nde poster bildiri olarak sunulmuştur.

their life span (Anonymous, 2002). Free time can be considered as "positive" such as doing sports, being healthy and participating in cultural events, or "negative" such as various crimes, drug addiction and violence. The role that recreation can be taught and the prevention of violence is crucial in directing the future habits of young people (Burkeen & Alston, 2001). In this research, it is aimed to examine the free time preferences of students of economics and administrative sciences.

MATERIAL AND METHOD

In the study, a screening model was used from descriptive research models. Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, 159 individuals participated in the research. The leisure time evaluation questionnaire developed by Tel (2007) was used to determine the frequency of participation in the free time events and activities attended by the students. The questionnaire contains detailed questions and sections about the ways in which leisure time is assessed and the factors that affect leisure time evaluation. In this study, only the questionnaire of leisure time which is consisted of 17 questions in the questionnaire was used. Students in the questionnaire always respond in the form of (1), often (2), occasionally (3), rarely (4), never (5). Thus, it is determined that the students have free time preferences as well as the frequency of participation in each free time activity. In the analysis of obtained data, frequency analysis was used in SPSS 22.0 data analysis program.

FINDINGS

Table 1. Percentage Distributions of Participants by Gender

Gender	N	%
Female	106	66,7
Male	53	33,3

It has been determined that 66.7% of the students participating in the research are female, and 33.3% are male students.

The following are the free time activities that are always or often preferred by the participating students;

- Listening to music and playing musical instruments
- TV and video surveillance
- Handling of mobile phones
- Spending time on the Internet
- Chat or roam with friends

The free-time activities that students in the survey choose from time to time are presented below;

- Reading books, magazines and newspapers
- Going to cinema and theater
- Shopping in the bazaar, market and shopping
- Participation in social and cultural activities
- Do not spend time with family
- Go to coffee shop and cafeteria

The leisure time activities rarely preferred by the participating students are presented below;

- Do not deal with anything and rest
- Watch sports and sports competitions
- Visiting neighbors and relatives

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

As a result, it has been found that students usually participate in activities such as TV, video surveillance, going to cinema and theater, chatting with friends, going to coffee shop and cafeteria, taking care of hobbies and spending time on the internet. According to these results, it can be said that the students who participated in the research generally go to the free time activities that they are physically passive. The following suggestions can be made in the light of findings obtained;

- Similar work can be done by wider research groups. Demographic variables (age, gender, economic situation, etc.) affecting the leisure time preferences of the students can be examined in the researches conducted.
- University administrations can make some applications to increase the participation of university students in leisure time activities.

REFERENCES

- Anonymous. (2002). Outdoor recreation in America. *Parks and Recreation*, 37(10), 65-70.
- Burke, E. W., Alston, M. A. (2001). Using recreation to prevent violence and drug abuse. *Parks and Recreation*, 36(3), 80-85.
- Tel, M. (2007). *Öğretim üyelerinin boş zaman etkinlikleri üzerine sosyolojik bir araştırma: Doğu Anadolu örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Elazığ.
- Uzun, G., & Altunkasa, M. F. (1991). *Rekreasyonel planlamada arz ve talep*. Adana: Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 6, Yardımcı Ders Kitapları Yayın No: 1.

FUTBOLDA KUVVET VE DAYANIKLILIĞIN ÖNEMİ

THE IMPORTANCE OF STRENGTH AND ENDURANCE IN FOOTBALL

¹Mehmet TOKGÖZ*

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü,
Burdur, Türkiye

*mtokgoz@mehmetakif.edu.tr

ABSTRACT

Football is one of the most popular sports in the world. For this reason, many researches on football have been made in the literature. Strength and endurance performance is an important performance component in many sports. Strength and endurance performance is also very important for football players. Because the football game is a sport that lasts for 90 minutes and causes serious fatigue in the players, which requires high performance throughout the competition. For this reasons, the number of studies examining the motorcycle characteristics in the futbol has increased in recent years. This research focuses on the importance of strength and durability performance on the football.

Keywords: Football, strength performance, endrance performance

ÖZET

Futbol dünyadaki en popüler spor dallarından birisidir. Bu nedenle futbol üzerine literatürde birçok araştırma yapılmıştır. Kuvvet ve dayanıklılık performansı birçok spor dalında önemli bir performans bileşenidir. Kuvvet ve dayanıklılık performansı futbolcularda da oldukça önemlidir. Çünkü futbol oyunu, 90 dakika devam eden, oyunculara ciddi yorgunluğa neden olan, bunun yanında müsabaka boyunca yüksek performans gerektiren bir spor dalıdır. Bu nedenlerden dolayı son yıllarda futbolda motorsal özelliklerin incelendiği araştırmaların sayısında artış meydana gelmiştir. Yapılan bu araştırmada futbolda kuvvet ve dayanıklılık performansının önemi üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Futbol, kuvvet performansı, dayanıklılık performansı

JEL CODE: L83

INTRODUCTION

Football is one of the most widely played sports in the world, and players need tactical, technical and physical skills to succeed. In part, professional football is more concerned with selection rather than development. Individual tactics, technique and physical resources share importance when evaluating performance differences in football. The average importance of each of these first level analytic approaches to differences in performance is close to one-third. Within physical resources, power, strength and their derivatives acceleration, sprinting and jumping share importance with endurance in explaining differences in physical resources within the football performance (Hoff & Helgerud, 2004).

Strength and endurance are the foundations to speed, agility and power, which are the sport-specific skills needed in football. To attain high levels of endurance, football players must have excellent mobility and stability. Mobility equates to your freedom of movement and stability describes your ability to control movement and maintain posture. mobility and stability are the foundations to all human movement. They work together to maintain posture, protect your spine and organs from injury, and allow for force production as you transfer work and energy from one body part to another punting, pushing an opponent, catching and then running. Lacking quality mobility and stability decreases the athletes' performance and increases the risk for injury (www.livestrong.com). In this reasons, strength performansce and

endurance capacity are an important factor in football (www.topendsports.com). However, there is still a lack of knowledge considering the relationships between endurance capacity, game performance and game intensity in football players (Lehto, 2009). In this context, this research focuses on the importance of strength and endurance performance on the football.

The Importance of Strength Performance in Football

Greater muscular strength is associated with enhanced force-time characteristics (e.g. rate of external mechanical power and force development), general sport skill performance (e.g. jumping, sprinting, and change of direction), and specific sport skill performance, but is also associated with enhanced potentiation effects and decreased injury rates (Suchomel et al., 2016). Strength performance reduces the risk of injury to the football as in other sports.

Strength performance and muscle power in sport are known to be based on many factors (Ozgur, 2012). One of the mentioned factors is strength training. The strength performance is an important performance component, so the strength training one of the most important issue in football. Strength training using few repetitions, high loads and maximal mobilisation of force in the concentric mode have proved to be effective in the development of strength and related parameters. Strength training research in football show that maximal strength training using high loads (85%+ of 1RM) and maximal intended velocity in the concentric action gives high responses on sprints and jumps for football players. The fact that the same training also enhances aerobic performance parameters through improved work economy is another important reason for introducing this type of training (Hoff & Helgerud, 2004).

Football is a total-body sport and a football player's body needs to function as a complete unit. The upper body plays an important role while running in football players. It helps to propel the body forward and maintain balance, increasing overall speed. Neglecting upper-body strength and power can have negative effects on football player overall development as a football player, decreasing your ability to reach maximum velocity and change directions quickly. This is true because forces from the ground, also known as ground reaction forces, travel up each leg, through the core, and across the upper body with each step player take. Moreover, today's elite football matches are becoming more aggressive with players constantly struggling for position against one another by pushing and pulling with their upper bodies. For this reasons, upper-body strength training is a necessary component of football training program (www.sharecare.com).

The Importance of Endurance Performance in Football

The endurance is an important performance component, so the endurance training one of the most important issue in football. Football training is largely based on the game itself, and a common recruitment pattern from player to manager and coach reinforces this tradition. New developments in understanding adaptive processes to the endurance performance and circulatory system as well as adaptations muscle and nerve to training and performance have given rise to more effective training interventions. Endurance interval training using an intensity at 90–95% of maximal heart rate in 3- to 8-minute bouts have proved to be effective in the development of endurance, and for performance improvements in football play (Hoff & Helgerud, 2004).

During a 90 min football game, elite level players run 8-12 km at an average intensity close to the lactate threshold and aerobic metabolism provides about 90 % of the energy cost of football match play (McMillan et al., 2005) . Within this endurance context, a football player has to perform numerous bouts of explosive activities, such as jumping, kicking, tackling,

turning, and sprinting which are mainly covered by anaerobic metabolism (Mohr et al., 2005; Roescher et al., 2010).

Physiological research has developed the training for VO₂max as the most important feature for endurance in football play, showing that 3- to 8-minute intervals at 90-95% of maximal heart frequency with intervening lactate elimination periods enhance both aerobic endurance capacity and football players performance (Hoff & Helgerud, 2004).

Aerobic fitness is an important factor in a football match and it has been documented that high aerobic capacity (VO₂max) correlates with work rate during a match (Reilly 1997). Higher VO₂max allows the football players to run longer and faster and to be more involved in various actions of the game (Stolen et al. 2005). It has also been documented that aerobic capacity influences the match performance of the football players (Helgerud et al. 2001). In addition to high aerobic capacity also helps the players to recover better from high-intensity actions and intermittent exercise, typically observed in a football match (Reilly 1997; Lehto, 2009).

Result

As a result, both strength and endurance performance are very important for players in the football. For this reason, strength and endurance training have an important issue in football training program.

REFERENCES

- Helgerud, J., Engen, L.C, Wisloff, U. & Hoff, J. 2001. Aerobic endurance training improves soccer performance. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 33(11), 1925-1931.
- Hoff, J., & Helgerud, J. (2004). Endurance and strength training for soccer players. *Sports Medicine*, 34(3), 165-180.
- Lehto, H. (2009). The relationship between endurance capacity, game performance and estimated accumulation of fatigue in young football players. Master's thesis in Science of Sport Coaching and Fitness Testing, Department of Biology of Physical Activity, University of Jyväskylä.
- McMillan, K., Helgerud, J., Macdonald, R., & Hoff, J. (2005). Physiological adaptations to soccer specific endurance training in professional youth soccer players. *British Journal of Sports Medicine*, 39(5), 273-277.
- Mohr, M., Krstrup, P., & Bangsbo, J. (2005). Fatigue in soccer: a brief review. *Journal of sports sciences*, 23(6), 593-599.
- Ozgur, T. (2012). Muscle power and strength performance in sport. *International Journal of Basic and Clinical Studies (IJBCS)*, 1(2), 41-55.
- Reilly, T. (1997). Energetics of high-intensity exercise (soccer) with particular reference to fatigue. *Journal of Sport Sciences*, 15, 257-263.
- Roescher, C. R., Elferink-Gemser, M. T., Huijgen, B. C. H., & Visscher, C. (2010). Soccer endurance development in professionals. *International Journal of Sports Medicine*, 31(03), 174-179.
- Stolen, T., Chamari, K., Castagna, C. & Wisloff, U. 2005. Physiology of soccer: an up-date. *Sports Medicine*, 35 (6), 501-536.
- Suchomel, T. J., Nimphius, S., & Stone, M. H. (2016). The importance of muscular strength in athletic performance. *Sports Medicine*, 46(10), 1419-1449.
- <https://www.livestrong.com/article/109943-muscular-endurance-important-football/> Date of Access: 12.02.2016.

<https://www.sharecare.com/health/soccer/why-upper-body-strength-important> Date of Access:
12.02.2016.

<http://www.topendsports.com/sport/soccer/fitness-components.htm> Date of Access:
12.02.2016.

ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNCELENMESİ (ISPARTA İLİ ÖRNEĞİ) ¹

ANALYSIS OF THE ATTITUDES OF THE ANATOLIAN HIGH SCHOOL STUDENTS TOWARDS THE PHYSICAL EDUCATION COURSE ACCORDING TO THE GENDER VARIABLE (EXAMPLE OF ISPARTA PROVINCE)

²Nurgül ÖNDER*

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Burdur, Türkiye

*nuurrnguull@hotmail.com

ÖZET

Yapılan bu araştırmada Anadolu Lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Isparta ilinde bulunan Anadolu Liselerinde öğrenim gören 143 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının belirlenmesinde "Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 15.0 programında frekans ve independent t test kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ele alındığı zaman, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının kadın öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Sonuç olarak, Anadolu Lisesi öğrencilerinde cinsiyet faktörünün beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum üzerinde önemli bir belirleyici olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi ve spor, lise öğrencileri, tutum

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the attitudes of Anatolian High School students towards physical education lesson according to gender. 143 students participated in the research. Studying at Anatolian High School in Isparta province. "Physical Education lesson Attitude Scale" was used in determining to the attitudes of the participants towards physical education and sports lesson. Frequency and independent t test were used in SPSS 15.0 program in statistical analysis of obtained data. At the end of the research, it was determined that the attitudes of the students towards physical education and sports lesson are at middle level. When addressed according to the gender variable, the attitudes of students towards physical education and sports lessons were found to show statistically significant differences. According to the findings, male students' attitudes towards physical education and sports lessons were found to be higher than female students (p <0.05). As a result of, it can be concluded that the gender factor in Anatolian High School students is an important determinant of attitudes towards physical education and sports lesson.

Keywords: Physical education and sport, high school students, attitude

JEL CODE: L83

GİRİŞ

Eğitimin temel amaçlarının başında insanların sahip oldukları bazı yetenek ve gizli güçleri ortaya çıkarmak, söz konusu özelliklerin en üst seviyeye çıkartılmasına destek olma amaçları gelmektedir. Öğrencilerin fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal açıdan bir bütün olarak yetiştirilmeleri çağdaş eğitim sisteminin temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle günümüzde eğitim faaliyetlerinin modern bir anlayışa sahip olması öğrencilerin gelişimlerini desteklemektedir. Modern eğitim anlayışına göre temel hareket becerilerinin öğretilmesini ve

¹ Yapılan bu çalışma 4. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresinde Sözel Bildiri olarak sunulmuştur.

öğrencilerin hareketler yoluyla öğrenmelerini sağlayan tek ders beden eğitimidir. Bu durum eğitim müfredatları içinde beden eğitimi dersleri modern eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Kangalgil ve ark., 2006). Kavramsal açıdan ele alındığı zaman beden eğitimi “Kişinin fiziksel ve ruhsal gelişimini organizma bütünlüğüne zarar vermeden sağlayan, bireyi bulunduğu ortama ve topluma faydalı bir fert olarak yetiştirmeyi amaçlayan bilim dalı” biçiminde tanımlanmaktadır (Açak, 2006). Eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahip olan beden eğitimi ve sporun birçok faydası bulunmakta olup, beden eğitimi ve sporun temel faydalarının başında genel sağlık düzeyinin geliştirilmesi, sosyal ve fiziksel gelişimin desteklenmesi, saldırgan davranışları en aza indirme gelmektedir (İmamoğlu, 2011; Şahin ve ark., 2012; Keskin, 2014; Vardar, 2015).

Bal’a (2010) göre beden eğitimi, insanın bilişsel, fiziksel ve duyuşsal gelişimini, bulunduğu yaşına uygun genetik kapasitesinin gerektirdiği verim gücüne ulaşabilmesi için yapılan etkinliklerin tümünü kapsamaktadır. Ayrıca öğrencilerin beden sağlığı ve fiziksel becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara dayalı oyunlara, sportif hareketlere ve çalışmaların tümünü olgunlaştırıp geliştiren, en az yorgunluk vererek en çok fayda sağlayan spor faaliyetlerini alan eğitim birimidir.

Eğitim sisteminin önemli bir parçası olan beden eğitimi derslerinin amaçlarını gerçekleştirebilmesi için öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının olumlu olması oldukça önemlidir (Sproule ve ark., 2007; Hünük, 2006). Bunun yanında insanların sahip oldukları tutumlar özellikle ilk yaşlardaki yaşantıları, daha önce edinilen önyargı, dogma, inanç ve değerler, bireyin içinde bulunduğu grup ve toplum içindeki konumu, bireyin sahip olduğu “benlik duygusu” ve bireyin almış olduğu eğitim önemli birer belirleyicidir (Özyalvaç, 2010). Tutumlar beden eğitimi dersi üzerinde önemli bir belirleyici olduğu için beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrenci tutumlarının ele alınması ders verimliliğini arttırmak için oldukça önemlidir. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada Anadolu Lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma Grubu

Araştırmaya Isparta il merkezinde bulunan Anadolu Liseleri’nde öğrenim gören 143 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre yüzdeler dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Yüzdeler Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	85	59,4
Erkek	58	40,6
Toplam	143	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılanların %59,4’ünün kadın, %40,6’sının ise erkek olduğu bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya dahil edilen lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının tespit edilmesinde Güllü & Güçlü (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersi Tutum

Ölçeği” kullanılmıştır. Kullanılan ölçekte 24 olumlu ve 11 olumsuz olmak üzere toplam 35 soru yer almaktadır. Ölçek tek boyutlu olup, ölçek geliştirme sürecinde tek faktörün açıkladığı varyans değeri %36,19 ve birinci öz değeri ise 12,67 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirlik analizleri yapıldıktan sonra Cronbach Alfa değerinin 0,94, güvenilirlik katsayısının ise 0,80 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçek 5’li likert türünde olup, dereceleme biçimi “Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)” şeklinde gerçekleştirilmektedir. Ölçekte yer alan 35 maddeden 11’i olumsuz (madde 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35) ve 24’ü olumludur. Ölçekten elde edilebilecek en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175 olup, ölçekten alına puanın artması olumlu tutumu, düşük puan ise olumsuz tutumu ifade etmektedir (Güllü & Güçlü, 2009).

İstatistiksel Analiz

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri SPSS 15.0 programında yapılmıştır. Araştırma grubuna ilişkin tanımlayıcı bilgilerin belirlenmesinde frekans analizi kullanılmış, cinsiyet değişkenine göre tutum puanlarının karşılaştırılmasında ise independent t test analizinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Ortalama Tutum Puanları

Değişken	N	Minimum	Maximum	Mean
Tutum Puanı	143	59	175	120,22

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının orta düzeyin üzerinde, yükseğe yakın olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulgulara göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	t	p
Kadın	85	116,25	21,187	-2,707	,008
Erkek	58	126,05	21,390		

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiş, elde edilen bulgulara göre erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla daha yüksek tutum puanına sahip oldukları, dolayısıyla kadın öğrencilere göre daha olumlu tutum düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir ($p<0.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan benzer çalışmalarda da beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrenci tutumlarının genellikle yüksek (olumlu) olduğu rapor edilmiştir (Çelik & Pulur, 2011; Aybek ve ark., 2012). Bu kapsamda elde edilen bulguların literatürle uyumlu olduğu söylenebilir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının olumlu

olmasının temelinde eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin zevk aldıkları derslerden biri olmasının yattığı düşünülebilir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının erkek öğrenciler lehine yüksek olduğu bulunmuş, bu kapsamda erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalarda da cinsiyet unsurunun beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrenci tutumları üzerinde önemli bir belirleyici olduğu bulgularına ulaşılmıştır (Flores ve ark., 2008; Koca ve ark., 2005; Zeng ve ark., 2011). Bu kapsamda araştırma elde edilen bulguların literatürle paralellik gösterdiği görülmektedir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla tutum puanlarının daha yüksek olmasının temelinde erkeklerin kadın öğrencilerden fiziksel olarak daha güçlü olmalarının, buna paralel olarak beden eğitimi derslerinde uygulanan hareketleri daha iyi yapmalarının, dolayısıyla beden eğitimi dersinden daha fazla keyif almalarının yattığı düşünülebilir.

Sonuç olarak, Anadolu Lisesi öğrencilerin cinsiyet değişkeni beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrenci tutumlarını etkilemektedir. Beden eğitimi dersine yönelik öğrenci tutumlarının erkek öğrenciler lehine yüksek olduğu, literatürde yer alan çalışmaların da bu görüşü desteklediği göz önünde bulundurularak kadın öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını arttırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Açak, M. (2006). *Beden eğitimi öğretmenin el kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Aybek, A., İmamoğlu, O., & Taşmektepligil, M.Y. (2012). Öğrencilerin beden eğitimi dersi ve ders dışı etkinliklerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 51-59.
- Bal, E. (2010). *İlköğretim okullarındaki beden eğitimi dersinin yapılmasında karşılaşılan yetersizliklerin giderilmesinde yönetici ve öğretmenlerin rolü*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Çelik, Z., & Pulur, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 115-121.
- Flores, J., Salguero, A., & Marquez, S. (2008). Goal orientations and perceptions of the motivational climate in physical education classes among Colombian students. *Teaching And Teacher Education*, 24(6), 1441-1449.
- Güllü, M., & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum algı iletişim*. 5. Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.

- Keskin, O. (2014). Effects of physical education and participation to sports on social development in children. *Journal of International Multidisciplinary Academic Researches*, 1(1), 1-6.
- Koca, C., Aşçı, F.H., & Demirhan, G. (2005). Attitudes toward physical education and class preferences of Turkish adolescents in terms of school gender composition. *Adolescence*, 40(15), 365-375.
- Özyalvaç, N.T. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Sproule, J., John Wang, C. K., Morgan, K., McNeill, M., & McMorris, T. (2007). Effects of motivational climate in Singaporean physical education lessons on intrinsic motivation and physical activity intention. *Personality and Individual Differences*, 43, 1037-1049.
- Şahin, M., Yetim, A.Z., & Çelik, A. (2012). Psikolojik sağlamlığın gelişiminde koruyucu bir faktör olarak spor ve fiziksel aktivite. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 373-380.
- Vardar, T. (2015). Importance of sports in preventing aggressive behavior among young people. *Journal of International Multidisciplinary Academic Researches*, 2(2), 41-49.
- Zeng H.Z., Hipscher M., & Leung R.W. (2011). Attitudes of high school students toward physical education and their sport activity preferences. *Journal of Social Sciences*, 7(4), 529-537.

EXTENDED ABSTRACT

From the conceptual point of view, the first definitions of the concept of attitude are seen by Alport and Kaniz. Alport's attitude "Kaniz's attitude" is defined as "a positive or negative reaction to objects or symbols in the vicinity of Kaniz, while" defining the reaction of Kaniz to the reactions and situations of all objects, forming an effective force, and being ready to be cognitive and nervous, negative tendency in evaluation" (İnceoğlu, 2010). The negative attitudes towards physical education lessen the course efficiency of the students and increase absenteeism. In addition to this, negative attitudes towards physical education lessens the lesson that students give to the lesson, and also creates some problems in the course of the course (Güllü & Güçlü, 2009). The aim of this study to examine the attitudes of Anatolian High School students towards physical education lesson according to gender. 143 Anatolian High School students included in the research in Isparta province center.

Survey questionnaires were used in the data collection process consists of two parts. In the first part of the questionnaire consist of students gender questions. In the second part of the questionnaire consist of "Physical Education Attitude Scale" developed by Güllü & Güçlü (2009). There are 35 questions in Physical Education Attitude Scale. Total negative questions 11 pieces, total positive questions 24 pieces in the scale. 11 negative items consist of 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35 and 24 questions. The scale is one-dimensional variance and explained by a single factor of %36.19. The scale reliability analysis Cronbach's alpha value of 0.94, while the reliability coefficient was determined to be 0.80. The scale is a five-point Likert type. The scale format "Completely Agree (5), Agree (4), Neutral (3), Disagree (2) Strongly Disagree (1)" is made in the form. The lowest score was 35 taken from the scale, the highest score can be taken 175 points in the scale (Güllü & Güçlü, 2009). Higher scores shows that increases in students' attitude scores. Statistical analyzes of the data obtained in the study were made in the SPSS 15.0 program. Frequency analysis was used in determining the

descriptive information related to the research group and independent t test analysis was used in comparison of attitude scores according to gender variable.

It was found that the attitudes of the students who participated in the survey towards the physical education and sports lesson were higher than the middle level and higher. According to these findings, it can be said that the attitudes of the students towards physical education and sports lesson are positive. In addition to, it was found that the attitudes of the students who participated in the survey towards the physical education and sports lesson were higher than the middle level and higher. According to these findings, it can be said that the attitudes of the students towards physical education and sports lesson are positive.

It was determined that the attitudes of the students who participated in the research towards the physical education lesson were positive. It has been reported that student attitudes towards physical education and sports courses are generally high (positive and positive) in similar studies in the literature (Çelik & Pular, 2011; Aybek et al., 2012). Findings obtained in this context can be said to be consistent with the literature. It can be considered that the positive attitude of the students towards attitudes towards physical education and sports lectures is one of the lessons that students enjoy in the education system.

The attitudes of the students included in the survey to physical education and sports lesson were found to be higher in favor of male students. In this context, male students' attitudes towards physical education and sports lesson were found to be more positive than female students. It has been found that gender factor is an important determinant of student attitudes towards physical education and sports lesson in studies in literature (Flores et al., 2008; Koca et al., 2005; Zeng et al., 2011). In this context, the findings obtained from the research are in parallel with the literature. It can be considered that the male students are more physically stronger than the female students, and the more they enjoy the movements in the physical education lessons, the more the enjoyment of the physical education lesson is the basis of the higher attitude scores of the male students compared to the female students.

As a result, Anatolian High School affects student attitudes towards gender-changing physical education and sports lessons. Considering that student attitudes towards physical education are higher in favor of male students and studies in the literature support this view, studies can be done to increase the attitudes of female students towards physical education and sports lesson.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OYUNLARIN VE HAREKET EĞİTİMİNİN MOTOR GELİŞİM ÜZERİNE ETKİLERİ

THE EFFECT OF GAME AND MOTION EDUCATION MOTOR DEVELOPMENT IN PRE-SCHOOL CHILDREN

¹Sabahat YİYİT

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği Bölümü, Burdur, Türkiye

[*sabahatvigit8@gmail.com](mailto:sabahatvigit8@gmail.com)

ÖZET

Okul öncesi dönem çocuk gelişiminin hızlı olduğu bir dönem olarak bilinmektedir. Bu dönemde çocuklar fiziksel, zihinsel, bilişsel, motorsal ve biyolojik açıdan hızlı gelişim göstermektedirler. Bu dönemde çocuk gelişiminin desteklenmesi için bazı etkinliklere katılmaları oldukça önemlidir. Bu etkinliklerden birisi de hareket eğitimidir. Yapılan araştırmalar okul öncesi dönemde hareket eğitiminin motor gelişimi desteklediğini ortaya koymaktadır. Yapılan bu araştırmada da okul öncesi dönemde hareket eğitiminin motor gelişim üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Oyun, hareket eğitimi, motor gelişim

ABSTRACT

Preschool period is known as a period when child development is fast. In this period, children develop rapidly in physical, mental, cognitive, motoristic and biological aspects. In this period it is very important to participate in some activities to support child development. One of these activities is movement training. Research shows that motion training supports motor development in preschool period. In this research, it is aimed to evaluate the effects of movement training on motor development in preschool period.

Keywords: Play, movement training, motor development

JEL CODE: L83

GİRİŞ

İnsan hayatında hareketler doğum öncesi dönemde başlamaktadır. Doğum öncesi anne karnında bebeğin yaptığı ilk hareketler refleksif hareketler olarak tanımlanmaktadır. Bu hareketler her ne kadar istemsiz yapıyor olsa da, motor hareketlerin temelini oluştururlar. Doğumdan itibaren ilk iki yıl içerisinde bebeklerin istemli olarak yaptıkları primitif (ilkel) hareketler ortaya çıkmaktadır. İlkel hareketler bebeklerin ilerleyen yaşlarında kullanacakları istemli hareketlerin temel formlarını oluştururlar. İlkel hareketler genel olarak baş, boyun ve gövde kaslarını kontrol etme, uzanma, kavrama ve bırakma, emekleme ve yürüme gibi lokomotor hareketlerden meydana gelirler. Bebeklerde temel hareket becerilerinin uygulanması 3-4 yaşlarında görülmeye başlanır (Mengütay, 1999).

Temel hareket döneminde çocuklar koşma, atlama, fırlatma, yakalama, topa ayakla vurma gibi birçok motor hareket becerisini geliştirmeye çalışırlar. Başta aileler olmak üzere birçok eğitimci çocuklarda söz konusu temel hareket becerilerinin otomatik olarak geliştiğini düşünürler. Ancak çocukların büyük bir çoğunluğu için bu düşünce doğru değildir. Bu nedenle çocukların temel hareket becerilerinin desteklenmesi için mutlaka hareket gelişimini destekleyen çalışmalar uygulanmalıdır. Bununla beraber erken çocukluk döneminde uygulanacak olan hareket eğitiminde, motor aktivite seçiminde çocuğun yaşı değil, gelişim özelliği göz önünde bulundurulmalıdır (Özer & Özer, 2002).

Çocuklarda iki yaşından itibaren gelişmeye başlayan temel hareketler, ilk olarak kaba bir biçimde uygulanmaya başlanır. Bu aşama başlangıç evresi olarak adlandırılmakla beraber, bu dönemde çocuklar hareketleri anlama ve deneme yoluna giderler. Temel hareketler döneminin ikinci aşaması ilk evre olarak adlandırılır. Bu dönemde çocuklar hareketleri daha uyumlu ve kontrollü yapmaya başlarlar. Temel hareketleri öğrenme ve uygulama sürecinin en son aşaması olgunlaşma evresidir. Bu dönemde çocuklar temel hareketleri mekanik açıdan etkili, kontrollü ve daha uyumlu bir biçimde gerçekleştirirler. Çocuklarda temel hareket becerilerinin gelişiminde önemli rol oynayan bu evreler 2 yaşından okul döneminin ilk yıllarına kadar devam eder (Muratlı, 2007).

Motor gelişim genel olarak kuvvet, sürat ve dayanıklılık gibi özelliklerin gelişimini ifade etmektedir. Motor becerilerin öğrenilmesi ve geliştirilmesi yaşam boyu devam eden bir süreçtir (Mengütay, 1999). Motor gelişimi etkileyen en önemli unsurların başında olgunlaşma gelmektedir. Özellikle çocuklarda psikomotor gelişim olgunlaşmaya bağlı olarak gelişmektedir. Örneğin bebeklerin beden ağırlıklarını rahat taşıyabilmeleri için öncelikle bacaklarının yeterince kuvvetlenmiş olması gerekir. Bu nedenle motor hareket öğretiminde çocuk hazır olmadan verilecek uğraşı ve çabanın hiçbir önemi yoktur (Hasırcı ve ark., 2009). Bunun yanında yaşlarına ve gelişim dönemlerine uygun fiziksel aktivite ve oyun çalışmaları ile çocukların motor gelişim süreçleri desteklenebilir.

Oyunun Motor Gelişime Etkisi

Okul öncesi dönemde oyun etkinliklerinin eğitim ortamında kullanılmasının çocukların çok yönlü gelişimlerine katkı sağladığı bilinmektedir. Bu kapsamda okul öncesi dönemde uygulanan oyun etkinliklerinin birer eğitim aracı olduğu söylenebilir (Ulutaş, 2011). Ayrıca oyun temelli eğitim faaliyetleri, çocukların fiziksel gelişimlerini destekleyen planlı çalışmalar bütünüdür. Oyun sayesinde çocuklar yetişkinlik yıllarında yapacakları temel becerileri öğrenme ve pekiştirme fırsatı bulurlar (Ayan & Memiş, 2012).

Erken çocukluk döneminde hareket becerilerinin algılama ve bütünlemede meydana gelebilecek bozukluklar hareket gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Dolayısıyla bu dönemde bulunan çocuklarda uyarıcıların doğru algılanması, duyuşsal motor bilgilerin bütünleştirilmesi ve kas-sinir koordinasyonunun sağlanması hareket gelişimi açısından önemli bir konudur (Özer & Özer, 2002). Bu bağlamda çocuklara yönelik oyun etkinlikleri çocuklar için önemli bir öğrenme ortamı oluşturmaktadır. Bu öğrenme ortamı çocukların zihinsel ve ruhsal gelişimlerinin yanında fiziksel ve motor gelişimlerine de olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığı zaman oyunların, çocukların gelişimlerine önemli katkılar sağlayan bir olgu olarak ele alınması gerekir. Hayatın ilk yıllarında bebeklerin oyunu, kendi vücut hatları ve çevrelerindeki nesnelere ekseninde toplanır. Oyun sayesinde bebek kendisini tanıır ve insan hayatındaki bu ilk oyun formları psiko-motor gelişimin desteklenmesinde önemli rol oynar. Okul öncesi dönemde ise çocuklar genellikle belirli oyun malzemeleri kullanarak oyun oynamayı, bunun yanında koşma, sıçrama, fırlatma ve yakalama gibi aktiviteleri sevmektedirler (Mengütay, 2005). Çocukların hayatlarındaki en renkli dönemlerden birisi olan oyun dönemi (Güven, 2006) ile ilgili yapılan çeşitli araştırmalarda okul öncesi dönemde bulunan çocuklarda oyun etkinliklerine katılımın motor gelişimi desteklediği tespit edilmiştir (Aytekin, 2001).

Günümüzde çocukların oyun alışkanlıkları bilgisayar oyunlarından ibaret bir hale gelmiştir. Bu durum çocukların fiziksel ve motorsal gelişimlerini destekleyecek çocuk oyunlarından ayrı yaşamalarına neden olmaktadır. Günümüz çocuklarının içinde buldukları bu koşullar çocukların hem fiziksel ve motorsal gelişimlerini kısıtlamakta hem de çocuklarda başta obezite olmak üzere hareketsiz yaşam tarzından kaynaklanan çeşitli sağlık sorunlarına yol

açmaktadır. Bu nedenle özellikle erken çocukluk döneminde çocukların fiziksel efor harcayarak oynayabilecekleri çeşitli eğitsel oyunlara yönlendirilmesi büyük bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kerkez (2006), erken çocukluk döneminde çevresel koşullara bağlı olarak fiziksel ve motor gelişim de görülebilecek duraklama veya gecikmelerin iyi tespit edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca okul öncesi dönemde bulunan çocuklara yönelik uygulanabilecek başarılı oyun ve hareket programlarının motor gelişime katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Okul öncesi erkek çocukluk döneminde bulunan çocukların gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla uygulanacak olan oyun etkinliklerinde oyun alanının temiz olmasına ve çocukların oynayabilecekleri türde oyun araçlarının kullanılmasına özen gösterilmelidir. Bunların yanında, özellikle okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanacak oyun etkinliklerinde uzman öğretmenlerin görevlendirilmesine önem verilmelidir (Aytekin, 2001).

Hareket Eğitiminin Motor Gelişime Etkisi

Günlük hayatın sürdürülmesi için gerekli olan temel motor becerilerin başında gelen kuvvet, sürat ve dayanıklılık yeteneğinin geliştirilmesi gerek okul öncesi gerekse de ilköğretim döneminde uygulanan beden eğitimi derslerinin de temel amaçları içerisinde yer almaktadır (Günsel, 2004). Bunun yanında okul öncesi dönemde bulunan çocuklara yönelik hareket eğitiminde uygulanacak aktiviteler çocukların büyük kas gruplarına ve lokomotor hareketlerine yönelik olmalıdır (Timmons ve ark., 2007).

Erken çocukluk döneminde bulunan çocukların en belirgin özelliklerinin başında hareketli olmaları gelmektedir. Hareket etmek aynı zamanda çocuğun diğer gelişim alanlarına da katkı sağladığı için, erken çocukluk döneminde hareket eğitiminin bulunmaması çocuklar için oldukça önemli bir eksikliklerdir. Erken çocukluk döneminde uygulanacak olan hareket eğitimi çocukların temel hareket becerilerinin gelişimine, küçük ve büyük kas koordinasyonunun pekiştirilmesine, fiziksel uygunluğun geliştirilmesine, bedenin farkında olma yeteneğinin arttırılmasına ve yaşam boyu spor yapmanın temelini oluşturulmasına katkı sağlamaktadır (Özer & Özer, 2002). Yapılan araştırmalarda da okul öncesi dönemde bulunan çocuklara uygulanan uygun hareket eğitim programlarının motor gelişimi desteklediği tespit edilmiştir (Kırıcı, 2008; Çelebi, 2010). Ayrıca fiziksel aktiviteye daha fazla katılan çocukların motor gelişimlerinin diğer çocuklara kıyasla daha kolay ve daha iyi olduğu belirtilmiştir (Williams ve ark., 2008).

Hareketlerin öğrenilmesinde organizma tarafından ayarlanabilen bir sistem mevcuttur. Buna göre bir hareket çok tekrar edilirse söz konusu hareket daha çabuk öğrenilir (Sayın, 2011). Bu durum özellikle gelişimin hızlı olduğu erken çocukluk döneminde motor gelişimin desteklenmesi için bazı motorsal hareketlerin (atlama, atma, sıçrama, itme, çekme, vurma vb.) sık sık tekrar edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Tüfekçioğlu (2008) tarafından yapılan araştırmada, okul öncesi dönemin hareket becerilerinin geliştirilebileceği ve kalıcı hale getirileceği en önemli dönem olduğu vurgulanmıştır. Bunun temel nedeni olarak çocukların bu dönemde tüm yaşama yön verebilecek bir gelişim dönemi içerisinde olmaları ve duyarlı yaş dönemlerinde uygulanan uygun hareket eğitim programlarının çocukların gelişimlerine katkı sağlaması gösterilmiştir.

Sonuç olarak, çocukların çok yönlü gelişimlerine katkı sağlayan hareket eğitimi ve oyun etkinliklerinin erken çocukluk döneminde motor gelişimin desteklenmesinde önemli bir role sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bu kapsamda okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklara yönelik oyun ve hareket eğitimi etkinliklerinin arttırılması, ailelerin çocuklarını oyun ve

hareket eğitimlerine yönlendirme konularında bilinçlendirilesi, daha fazla çocuğun okul öncesi dönemde oyun ve hareket eğitimlerine katılmaları için gerekli çalışmaların yapılması sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Ayan, S., & Memiş, U.A. (2012). Erken çocukluk döneminde oyun. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 143-149.
- Aytekin, H. (2001). *Okul öncesi eğitim programları içinde oyunun çocuğun gelişimine olan etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kütahya.
- Çelebi, B. (2010). *Hareket eğitiminin okul öncesi eğitim kurumlarındaki 5-6 yaş grubu çocuklarda fiziksel ve motor gelişime etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla.
- Demirci, A. (2006). *İlköğretimde beden eğitimi uygulamaları*. Değişim Yayınları. İstanbul.
- Günsel, A.M. (2004). *İlköğretimde beden eğitimi uygulamaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güven, G. (2006). *Kütahya'daki okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan oyun ve spor programlarının incelenip değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kütahya.
- Hasırcı, S., Sevimli, D., & Durusoy, E.A. (2009). *Gelişim ve öğrenme*. Adana: Nobel kitabevi.
- James, K. (2010). Sensori-motor experience leads to changes in visual processing in the developing brain. *Developmental Science*, 13, 279-288.
- Kerkez, F. (2006). *Oyun ve egzersizin yuva ve anaokuluna giden 5-6 yaş grubu çocuklarda fiziksel ve motor gelişime etkisinin araştırılması*. Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Trabzon.
- Kırırcı, H.M. (2008). *Okul öncesi eğitim kurumlarındaki 4-6 yaş grubu çocuklarda 8 haftalık hareket eğitiminin motor performanslarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla.
- Mengütay, S. (1999). *Okul öncesi ve ilkokullarda hareket gelişimi ve spor*. Ankara: Tutibay Yayınları.
- Mengütay, S. (2005). *Çocuklarda hareket gelişimi ve spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Muratlı, S. (2007). *Antrenman bilimi yaklaşımıyla çocuk ve spor*. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özer, D.S., & Özer, M.K. (2002). *Çocuklarda motor gelişim*. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sayın, M. (2011). *Hareket ve beceri öğretimi*. Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Timmons, B.W., Naylor, P.J., & Preiffer, K.A. (2007). Physical activity for preschool children-how much and How? *Appl. Physiol. Nutr. Metab.*, 32, 122-134.
- Trawick-Smith, J. W. (2014). *Early childhood development: A multicultural perspective*. 6. Edition. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education Inc.
- Tüfekçioğlu, E. (2008). Okul Öncesi 4-6 Yaş Çocuklarında Algısal Motor Gelişim Programlarının Denge ve Çabukluk Üzerine Etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-11.
- Ulutaş, A. (2011). Okul öncesi dönemde drama ve oyunun önemi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6), 232-242.
- Williams, H.G., Pfeiffer, K.A., O'Neil, J.R., Dowda, M., McIver, K.L., Brown, W.H., & Pate, R.R. (2008). Motor skill performance and physical activity in preschool children. *Obesity*, 16, 1421-1426.
- <https://www.cliffsnotes.com/study-guides/psychology/development-psychology/physical-cognitive-development-age-26/physical-development-age-26> Erişim tarihi: 10.03.2016.

<https://www.livestrong.com/article/179169-why-is-it-important-to-develop-gross-motor-skills-in-preschool-children/> Erişim tarihi: 10.03.2016.

<https://www.virtuallabschool.org/preschool/physical-development/lesson-1> Erişim tarihi: 10.03.2016.

EXTENDED ABSTRACT

Motor skills are physical capacities or abilities. Gross motor skills, which include running, jumping, skipping, throwing, hopping, turning, balancing, and dancing, involve the use of large bodily movements. Fine motor skills, which include writing, drawing and tying shoelaces, involve the use of small bodily movements. Both fine and gross motor skills develop and are refined during early childhood; however, fine motor skills develop more slowly in preschoolers. If you compare the running abilities of a 2-year-old and a 6-year-old, for example, you may notice the limited running skills of the 2-year-old. But the differences are even more striking when comparing a 2 and 6 years who are tying shoelaces. The 2-year-old has difficulty grasping the concept before ever completing or attempting the task (www.cliffsnotes.com).

With each new milestone, children body reaches the physical ability to perform certain tasks. For example, by age 3 to 4, a child should be able to kick, catch a ball after it bounces and throw overhand and according to the American Academy of Pediatrics. Just because children body is ready doesn't mean he automatically masters the skill, though. Promoting gross motor development gives pre-school children practice at those large muscle movements. Pre-school children becomes better able to perform the physical tasks that are expected based on his age. Since gross motor skills involve large movements of the body, developing these skills means pre-school children are moving around and getting exercise. Getting him hooked on physical activity at an early age means children more likely to be an active adult, which means a healthier body as he gets older. In the meantime, active pre-school children who engages their whole body strengthens his bones and muscles (www.livestrong.com).

According to Trawick-Smith (2014), physical development in pre-school children refers to the advancements and refinements of motor skills, or, in other words, children's abilities to use and control their bodies. These advancements are evident in gross- and fine-motor skills, and they are essential to children's overall wellness and health. Gross- motor skills and fine-motor skills are supported by advancements in perception, or the ways in which children use their senses to experience the world around them. Examples of such skills include stringing beads, scribbling, drawing and cutting. Fine-motor skills enable children to perform a variety of self-help tasks, such as using utensils and dressing themselves. There is a great deal of variation in the development of pre-school children fine-motor skills (www.virtuallabschool.org).

According to James (2010), physical activity and motion education are critical for young children's development. Considering that preschool children learn best when they are actively engaged in their environments, it is essential that we provide them with ample opportunities to explore the environments by touching, experimenting, moving and manipulating different toys, objects, and materials. Studies indicate that physical activity and motion education in children is linked to brain growth and development. One study that explored body and brain connections found that preschoolers' motor-play activities activate visual brain centers (www.virtuallabschool.org).

Research on basic movement development in children has emerged in the 1960s. In this period, researchers used scales to determine the relationship between age and movement development in children. Cratty and Martin have revealed an age-related relationship between some manic and perceptual abilities of a total of 365 children in the 4-12 age group. Williams,

in children ages 3-6, examined changes in movement that progressed as age progressed. Sinclair studied movement development in children aged 2-6 years. At the end of his research, he stated that movement is a developing feature in early childhood. These researches related to the development of movement in children have failed to provide answers to all the questions related to movement development in children other than their knowledge (Mengütay, 2005). For this reason, children in the 4-6 age group should be involved in the mobility training. These games, besides supporting movement education, should be the kind that satisfies the psychological needs of the child, develops their imagination and supports social structures (Demirci, 2006).

The basic rules of movement training are listed below (Muratlı, 2007);

- Regular funding is required for the development and maintenance of children's heart health, flexibility and strength levels.
- Class organizations should be organized in such a way as to prioritize the participation and personal success of children.
- Provide opportunities for the child to regularly improve muscle development.
- Motion education should be held on the frontline of an active life idea which should be important and sustained in the life of the child.
- Curriculum, tools, equipment and facilities should support the child's participation.
- Special movement training exercises should be applied to children who are not trained to move due to physical obstacles.
- Each individual (eg, obese children) participating in movement training with their individual needs should work with the appropriate group to achieve their goals for activities.
- Exercises should be included to achieve the objectives in the curriculum.
- Special programs should be prepared for children who have been tested in certain skills and found to be below the desired standards, and for children with disabilities in the legal sense.